

ИЗВЕШТАЈ О ИЗБОРИМА ЗА ВИСОКИ САВЕТ ТУЖИЛАЦА

Удружење тужилаца Србије 2026.

УДРУЖЕЊЕ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ

**Извештај о изборима
за Високи савет тужилаца**

УДРУЖЕЊЕ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ

Април 2026.

Извештај о изборима за Високи савет тужилаца

Издавач:

Удружење тужилаца Србије

Ова публикација је настала у оквиру пројекта “Еуроге ASAP - Цивилно друштво за унапређење приступања Србије Европској унији” коју Удружење тужилаца Србије реализује у партнерству са Београдском отвореном школом и уз подршку Краљевине Шведске. Ставови и мишљења аутора изнета у овој публикацији не представљају нужно и мишљење партнера и донатора.

САДРЖАЈ

УВОД	6
ИСТОРИЈСКИ ОСВРТ	6
ИЗБОРИ 2025 – ЧИЊЕНИЦЕ	8
НОРМАТИВНИ И ОРГАНИЗАЦИОНИ КОРАЦИ:	8
ИЗБОРНИ ДАН И РЕЗУЛТАТИ ИЗБОРА	9
ПРАВНИ ЛЕКОВИ И ОДЛУКЕ	10
ПОНОВЉЕНИ ИЗБОРИ.....	13
ИЗБОРНИ ДАН И РЕЗУЛТАТИ ИЗБОРА НА ПОНОВЉЕНИМ ИЗБОРИМА	13
ПРАВНИ ЛЕКОВИ И ОДЛУКЕ НА ПОНОВЉЕНИМ ИЗБОРИМА	14
ПОСЕБНА СПОРНА ПРАВНА ПИТАЊА	15
ПОСТИЗБОРНЕ РЕАКЦИЈЕ И ИНИЦИЈАТИВЕ	16
ПОСМАТРАЊЕ ИЗБОРНОГ ПРОЦЕСА И ЈАВНИ СТАВОВИ.....	17
ПОСМАТРАЧИ.....	17
ЈАВНИ СТАВОВИ.....	18
РЕАГОВАЊА НА НАВОДЕ ДА ЈЕ БИА УТИЦАЛА НА РЕЗУЛТАТЕ ПОНОВЉЕНИХ ИЗБОРА.....	20
УЛОГА УСТАВНОГ СУДА	21
ПОЗАДИНА У КОЈОЈ СЕ ИЗБОРИ ОДВИЈАЈУ	22

Увод

Избори изборних чланова Високог савета тужилаштва (даље у тексту: Савет) из реда јавних тужилаца одржани у децембру 2025. године представљали су значајан институционални догађај, имајући у виду уставне измене, претходне фазе рада Савета и јавне расправе које су пратиле изборни поступак. Овај извештај систематизује чињенице, правне кораке и одлуке надлежних органа, као и релевантне јавне ставове, са циљем да се изборни процес сагледа у његовом пуном институционалном и друштвеном контексту.

Историјски осврт

Уставом Републике Србије из 2006. године предвиђено је оснивање самосталног државног органа који обезбеђује и јемчи самосталност јавног тужилаштва под називом **Државно веће тужилаца**. Овај орган је почео са радом 2009. године, након доношења Закона о Државном већу тужилаца и конституисања првог сазива. Уставним амандманима из 2022. године Државно веће тужилаца је преименовано у **Високи савет тужилаштва**, при чему је делимично измењена и његова структура, посебно у погледу састава и начина избора чланова.

Од почетка рада 2009. године до данас, овај орган је имао четири сазива:

- **Први сазив (2009–2011)** конституисан је након реформе правосуђа и његов мандат је фактички окончан услед одлука Уставног суда и измена законског оквира.
- **Други сазив (2011–2016)** конституисан је након спроведених избора 2011. године, у контексту преиспитивања одлука о реизбору и поновног успостављања институционалне стабилности.
- **Трећи сазив (2016–2021)** конституисан је након редовног изборног циклуса 2015. године, који је био посматран од стране ODHR-а.

- **Четврти сазив (2021–2026)** представља последњи сазив у старом уставном моделу, у чијем мандату су усвојени уставни амандмани и извршено институционално преименовање и делимична трансформација органа.

Сви изборни процеси избора чланова из реда јавних тужилаца били су јавно и медијски праћени. Избори 2011. године, иако ванредни и одржани у специфичном институционалном контексту, нису били предмет формалног међународног мониторинга. Тек избори 2015. године били су праћени од стране ODIHR-а, на позив Републике Србије, у оквиру ширег процеса европских интеграција и отварања Поглавља 23. ODIHR-ов извештај из 2015. године указао је на одређене структуралне недостатке, пре свега у погледу улоге Народне скупштине у изборном поступку, јасноће правила о кандидатури и развијености система правних лекова. Део ових примедби узет је у обзир приликом припреме уставних амандмана 2022. године и каснијих законских измена. Тако, Народна скупштина више не врши потврђивање избора изборних чланова из реда јавних тужилаца, прецизирана су правила о кандидатури и развијен је систем правних лекова пред Уставним судом. Такође, број изборних чланова из реда јавних тужилаца смањен је са 6 чланова на 5 чланова и то тако што ново уставно решење не познаје избор јавног тужиоца из АП Војводина.

Наредни избори изборних чланова из реда јавних тужилаца, за сада важећи сазив Савета, одржани су 2021. године у специфичном друштвеном контексту, обележеном пандемијом COVID-19 и истовременом расправом о уставним изменама у области правосуђа. Ови избори нису били предмет мониторинга/извештавања међународних организација. По окончању изборног поступка, Савет је конституисан у априлу 2021. године.

Од конституисања до данас, рад Савета у последњем мандату може се поделити у две фазе. У почетној фази, рад Савета одликовала је изражена институционална кохезија и релативно висок степен консензуса у доношењу одлука. У том периоду било је видљиво учешће чланова са различитим професионалним и вредносним позицијама, што је доприносило перцепцији унутрашњег плурализма и отворености расправе. У каснијој фази мандата, рад Савета обележен је израженијом поларизацијом и јавним неслагањима између чланова. Разлике у ставовима у погледу кључних питања организације тужилаштва и тумачења надлежности довеле су до јасније артикулисаних позиција унутар органа, што је утицало на динамику одлучивања и јавну перцепцију јединства институције. Имајући у виду да се расправе о појединим одлукама Савета нису одвијале искључиво у

професионалном, већ и у ширем политичком простору, одређени аспекти његовог рада били су предмет појачаног политичког тумачења и јавне контроверзе.

У таквом институционалном и политичком амбијенту одвијају се и избори у децембру 20205. године за чланове из реда јавних тужилаца за нови сазив, што значи да се изборни процес спроводи у условима изражене професионалне подељености, повећане политичке осетљивости и појачаног интересовања јавности за питања легитимитета, надлежности и будућег правца деловања органа.

Избори 2025 – чињенице

Нормативни и организациони кораци:

- **01.10.2025. године**, председник Високог савета тужилаштва, донео је **Одлуку о отпочињању поступка избора** кандидата за изборног члана Високог савета тужилаштва из реда јавних тужилаца
- 06.10.2025. године Изборна комисија ВСТ донела је следећа акта, објављена на сајту ВСТ:
 - Одлуку о изборним радњама и роковима;
 - Упутство за спровођење поступка избора кандидата за изборне чланове Високог савета тужилаштва из реда јавних тужилаца;
 - Обрасце кандидационих пријава;
 - Одлуку о начину остваривања права јавности на праћење поступка избора кандидата за изборног члана Високог савета тужилаштва из реда јавних тужилаца и
 - Упутство заинтересованим лицима о начину издавања службеног овлашћења за праћење поступка избора кандидата за изборног члана Високог савета тужилаштва из реда јавних тужилаца.
- 15.10. 2025. године Изборна комисија донела је решење о одређивању бирачких места којом је, у односу на раније изборе, значајно смањен број бирачких места. Овим решењем одређено је 13 изборних места.

- 12.11.2025. године Изборна комисија је утврдила распоред представљања кандидата.
- 28.11.2025. године Изборна комисија је утврдила бирачки списак и изглед гласачког листића.
- 8.12.2025. године Изборна комисија је закључила бирачки списак.
- **24.12.2025.** године Изборна комисија је **утврдила резултате избора.**

Изборни дан и резултати избора

- **23.12.2025. године** у периоду од 7.30 до 15.30 часова **одржани су избори** на 13 изборних места.
- Тужиоци из 90 јавних тужилаштава гласали су за пет изборних чланова Високог савета тужилаштва из реда јавних тужилаца.
- **24. децембра 2025. године** Високи савет тужилаштва је издао саопштење за јавност из ког произилази:
 - да је Изборна комисија Високог савета тужилаштва доставила Савету **Записник о утврђивању резултата избора који је усвојен једногласно.**
 - Записником је утврђено да је у бирачке спискове било уписано 762 бирача, и да је своје изборно право искористило 740 главних јавних тужилаца и јавних тужилаца што износи **97,11%.**
 - Утврђено је да је било 716 важећих гласачких листића, 22 неупотребљених и 24 неважећих.
 - За кандидата на кандидационој листи **Врховног јавног тужилаштва** гласало је укупно 12 бирача или 92,31% и изабрана је јавни тужилац **мр Јасмина Станковић.**
 - За кандидате на кандидатционој листи **Апелационих јавних тужилаштава**, Јавног тужилаштва за организовани криминал и Јавног тужилаштва за ратне злочине гласало је укупно 67 бирача или 98,53%. и изабрана је јавни тужилац **Радмила Јовановић.**
 - За кандидате на кандидационој листи **Виших јавних тужилаштава** гласало је 225 бирача или 96,57% и изабран је јавни тужилац **Борис Мајлат.**

- За кандидате на кандидационој листи **Основних јавних тужилаштва** гласало је 436 бирача или 97,32% и изабрани су јавни тужиоци **Предраг Миловановић и Јована Комненовић**.
- Чланови Изборне комисије и чланови бирачких одбора нису имали примедбе на ток избора.

Правни лекови и одлуке

- **24.12.2025.** године **шест јавних тужилаца** је у смислу члана 40. Закона о Високом савету тужилаштва **уложило приговор** у законском року од 24 часа. Због повреде изборног права на бирачком месту. Садржина приговора је била слична и односила са на исте разлоге Приговори су се односили примарно на повреду тајности гласања – да је било дозвољено коришћење мобилних телефона; да су просторије поседовале видео надзор; да је била могућа видљивост листића и заокруживања; да није била добра организација просторија и положаја паравана; потом на приговоре локацијске природе – да гласање није у „седишту“ тужилаштва, односно да је гласање у згради суда. Коначно, било је и процедуралних навода – да је истовремено било пристуно више бирача, да је постојао утисак могућег надзора.
- **25.12.2025.** године заказана је **седница ради одлучивања о приговорима**, али није одржана, јер **није имала кворум**. На седницу нису приступили министар правде, један изборни члан из реда истакнутих правника и два изборна члана из реда јавних тужилаца.
- Председник ВСТ је **истог дана заказао електронску седницу** са истим дневним редом. На тој електронској седници **сви приговори су одбијени** и издато саопштење за јавност са 21. ванредне седнице од 25.12.2025. године у коме се наводи да је ВСТ одлучивао о шест приговора и да су донета решења којима се одбијају сви приговори, јер након спроведеног поступка одлучивања Високи савет тужилаштва није донео одлуку којом се усваја ни један од поднетих приговора. Подносиоци приговора су поучени да у року од 48 часова од објављивања решења могу поднети жалбу Уставном суду.
- Подносиоци приговора су уложили **жалбу Уставном суду на одлуку Савета**. О којој је УС у смислу члана 41. ст. 3. био дужан да одлучи у року од 72 часа од пријема жалбе. Имајући у виду наводе жалбе, УС

је тражио изјашњење од ВСТ и о жалбама је донео одлуку 15.01.2026. године

- **15. јануара 2026. године Одлуком VIIIУ-265/2025 Уставни суд је усвојио шест жалби јавних тужилаца и поништио решења Високог савета тужилаштва.** Том приликом је Уставни суд закључио да је одлучивање ВСТ на електронској „седници“ било супротно закону и Пословнику и то у делу који се тиче кворума, начина гласања, образложења и примене члана 40 Закона о ВСТ, те да нису били испуњени услови да се приговори сматрају одбијеним. Практична последица ове одлуке је да су поништена решења којима су одбијени приговори на изборне неправилности — што је отворило пут за понављање избора на спорним бирачким местима.
- **19.01.2026. године**, на основу одлуке Уставног суда VIIIУ-265/2025, која је примљена 15. јануара 2026. године, **ВСТ доноси Решење којим се сматрају усвојеним приговори шест тужилаца** - Едиса Арифовића, Ђорђа Маховца, Јелене Коцић, Душана Милосављевића, Ивана Филиповића и Саше Аврамовића поднети Високом савету тужилаштва 24. децембра 2025. године. Уједно, поништавају се изборне радње и избор на бирачким местима Крагујевац 2, Нови Сад 2, Ниш 3 и Крагујевац 3, и изборне радње и избор се понављају у року од осам дана у складу са законом. На ово решење, **ВСТ даје поуку о правном леку – право на жалбу Уставном суду.**
- **20.01.2026. године**, кандидати **Борис Мајлат и Јована Комненовић улажу жалбу Уставном суду.**
- **26.01.2026. године доноси решење којим одбацује жалбе кандидата Бориса Мајлата и Јоване у предмету VIIIУ-7/2026 Уставни суд Комненовић.** У одлуци Уставни суд указује да је Високи савет тужилаштва у извршењу претходне Одлуке Уставног суда VIIIУ-265/2025 од 15. јануара 2026. године погрешно одредио да се против истог може изјавити жалба Уставном суду. Наиме, Уставни суд је истакао да решење Високог савета тужилаштва није решење које је Високи савет тужилаштва донео одлучујући о приговору сагласно члану 40. став 2. Закона о Високом савету тужилаштва, а против кога се сагласно члану 41. став 2. наведеног Закона може изјавити жалба Уставном суду, већ да је оспорено решење искључиво спроведбени акт који је донет у поступку извршења коначне, извршне и општеобавезујуће Одлуке Уставног суда VIIIУ-265/2025 од 15. јануара 2026. године, односно решење којим се

само констатује, у складу са ставовима изнетим у наведеној Одлуци Суда, да је наступила законска фикција усвајања приговора и да се поништавају изборне радње и избори и налаже њихово понављање.

- **26.01.2026. године, пет чланова Изборне комисије је поднело оставку** из разлога што сматрају да су избори у потпуности спроведени у складу са Уставом, законом и подзаконским прописима, и да током њиховог одржавања није уочена било каква неправилност нити је уложена иједна примедба или приговор било ком бирачком одбору или Изборној комисији током изборног дана. На основу таквог чињеничног стања једногласно су усвојени записници свих 13 бирачких одбора, након чега је Изборна комисија једногласно утврдила резултате избора на којима је пет кандидата несумњиво победило, о чему је јавност одмах обавештена. Наводе даље да изборна комисија током изборног процеса није утврдила било какве незаконитости или неправилности, а сматрају да понављање избора због наводних процесних недостатака води у правну несигурност изборних права у поступку избора за чланове Високог савета тужилаштва, из ког разлога пет чланова, укључујући председника и заменика председника Комисије, сматрају да њихов рад у Изборној комисији више није могућ.
- **06.02.2026. године** одржана је седница ВСТ са тачком дневног реда - **доношење одлуке о престанку функције** председнику, заменику председника, члановима и заменику члана Изборне комисије ВСТ на лични захтев, али за ову одлуку **није гласао довољан број чланова**.
- **11.02.2026. године** Изборна комисија донела је **Одлуку о изборним радњама и роковима** за спровођење поновљеног поступка избора кандидата за изборног члана ВСТ из реда јавних тужилаца. Одлучено је да се **повнављају изборне радње и избори на бирачким местима:**
 - Бирачко место 9 – Крагујевац 2
 - Бирачко место 6 – Нови Сад 2
 - Бирачко место 13 – Ниш 3
 - Бирачко место 10 – Крагујевац 3
- **19.02.2026. године** Изборна комисија је донела одлуку да избори на наведеним бирачким местима буду одржани **25.02.2026. године**.

Поновљени избори

Изборни дан и резултати избора на поновљеним изборима

- **25.02.2026. године** у периоду од 7.30 до 15.30 часова **одржани су избори** на 4 изборна места Бирачко место 9 – Крагујевац 2; Бирачко место 6 – Нови Сад 2; Бирачко место 13 – Ниш 3 и Бирачко место 10 – Крагујевац 3.
- Избори су поновљени за основна јавна тужилаштва у Крагујевцу и Нишу, а за виша у Крагујевцу, Нишу и Новом Саду.
- Излазност је била висока. Тако да је изашло 97,83% јавних тужилаца.
- Високи савет тужилаштва није издао саопштење о резултатима поновљених избора.
- Из саопштења посматрача ЈУКОМ, резултати су следећи
 - За кандидате на кандидационој листи **Виших јавних тужилаштва** гласало је 225 бирача или 97,83% и изабран је јавни тужилац **Никола Ускоковић**
 - За кандидате на кандидационој листи **Основних јавних тужилаштва** гласало је 438 бирача или 97,99% и изабрани су јавни тужиоци **Предраг Миловановић и Борис Павловић**
- У односу на изборе одржане 23.12.2025. године, промене су значајне:
 - На нивоу виших јавних тужилаштва:
 - » 23.12.2025. године Мајлат 109 гласова, Ускоковић 105 гласова.
 - » 25.02.2026. године Мајлат 106 гласова, Ускоковић 110 гласова.
 - » Закључак – Мајлат има 3 гласа мање, а Ускоковић 5 више у односу на изборе из децембра
 - На нивоу основних јавних тужилаштва
 - » 23.12.2025. године: Миловановић 141 глас, Комненовић 123 гласа, Павловић 118 гласова и Стојановић 43 гласа.
 - » 25.02.2026. године: Павловић 135 гласова, Миловановић 136

гласова, Комненовић 122 гласа и Стојановић 35 гласова.

- » Закључак – Миловановић има 6 гласова мање, Комненовић 1 глас мање и Стојановић 8 гласова мање, а Павловић 17 гласова више у односу на изборе из децембра.

Правни лекови и одлуке на поновљеним изборима

- **26.02.2026.** године **три јавна тужиоца** су у смислу члана 40. Закона о Високом савету тужилаштва **уложила приговор** у законском року од 24 часа због повреде изборног права на бирачком месту. Садржина приговора била је слична и односила се на легитимност поступка због постојања паралелних спискова, продужену кампању појединих кандидата, а посебно на то да су непосредно пред изборе представници БИА имали разговоре са тужиоцима у погледу гласања. На седницу ВСТ дана 27.02.2025. године телефонским путем обављен је разговор са једним од подносилаца приговора који је навео да има сазнања да су се поједини тужиоци из Крагујевца одазвали позиву БИА и да се тај одржани састанак тицао гласања на предстојећим изборима.
- **26.02.2026.** године на седници ВСТ гласало се о наведеним приговорима, који се по сили закона имају сматрати усвојеним.
- На одлуку ВСТ о усвајању приговора, три кандидата Предраг Миловановић, Борис Павловић и Никола Ускоковић су поднели жалбу Уставном суду.
- 02.03.2026. године ВСТ је обавестио јавност да је након зајимања додатног материјала у вези са тврдњама изнетим на седници дана 27.02.2026. године, Јавном тужилаштву за организован криминал доставио материјал ради оцене чињеничног стања.
- 23.03.2026. године Уставни суд је усвојио жалбе тројице кандидата за чланове Високог савета тужилаштва и наложио Високом савету тужилаштва да без одлагања објави коначне резултате гласања и донесе одлуку којом констатује избор чланова Високог савета тужилаштва.
- 24.03.2026. године председник Високог савета тужилаштва је послао допис председнику Уставног суда наводећи да одлука представља

преседан у одлучивању и излази ван законских овлашћења Уставног суда. Указује да је неопходно да Уставни суд достави појашњење ради отлалкања недоумица. Даље указује да Уставни суд нема овлашћење да се буде anti-deadlock механизам који би спречавао блокаду рада Савета, нити Уставни суд може да проглашава резултате избора за изборне чланове Високог савета тужилаштва.

- 03.04.2026. године ступили су на функцију изборни чланови Високог савета тужилаштва у пуном саставу.
- 06.04.2026. године одржана је конститутивна седница новог сазива Високог савета тужилаштва којом је председавао потпредседник др Мирослав Ћорђевић. На седници није изабран председник Високог савета тужилаштва јер нико није добио довољан број гласова.

Посебна спорна правна питања

1. Одлуке Изборне комисије о прихватању кандидатуре два јавна тужиоца који су уједно и изборни чланови ВСТ из реда јавних тужилаца у постојећем сазиву.

- У питању су кандидати Предраг Миловановић и Борис Павловић. Њихове кандидатуре су прихваћене од стране Изборне комисије 10. и 13.10.2025. године.
- Супротан правни став је заузео ВСС тако што није прихватио кандидатуру судије Снежане Бјелогрић, која је уједно и члан садашњег сазива ВСС.
- Различита поступања два највиша правосудна тела изазвала су бројне реакције у јавности.

2. Одлуке Изборне комисије о начину остваривања изборних права упућених јавних тужилаца у поступку изборних радњи и избора

- Иако су упућени јавни тужиоци, сходно Закону о јавном тужилаштву неспорно чланови колегијума јавног тужилаштва у које су упућени. Комисија је била става да своја права, у делу права на предлагање кандидата, могу да остварују само у јавном тужилаштву тужилаштва у које су изабрани, а не у које су упућени

- Управо из тог разлога Изборна комисија је дана 18.10.2025. године одбацила кандидатуру Николе Ускоковић, а јер су на Колегијуму који га је предложио били приступни и јавни тужиоци који су упућени.
- На наредној седници је ова кандидатура прихваћена, али томе је претходило поновно одржавање колегијума.

3. У којој мери Уставни суд, приликом одлучивања о жалбама кандидата у изборном процесу за избор чланова Високога савета тужилаштва може да налаже Високом савету тужилаштва радње које се односе на проглашење резултата.

4. С обзиром да није изабран председник Високог савета тужилаштва у новом сазиву јер ниједан изборни члан из реда јавних тужилаца није добио довољан број гласова, поставља се питање начина даљег рада Савета. Саветом ће председавати потпредседник, др Мирослав Ђорђевић до избора председника.

Постизборне реакције и иницијативе

- У медијима су објављене следеће вести:
 - Европски суд за људска права у Стразбуру одбацио захтев за одређивање привремене мере у поступку спровођења тужилачких избора за нове чланове Високог савета тужилаштва који су поднели тужиоци и кандидати за ВСТ Борис Мајлат и Јована Комненовић.¹
 - Министар правде поднео кривичну пријаву против председника ВСТ због несавесног рада у служби а поводом одлуке ВСТ да поништи приговоре шест тужилаца.²
 - Министар правде изјавио да не искључује могућност да се тужилачки избори за чланове ВСТ понове на свим бирачким местима и то због непоштовања одлуке Уставног суда од стране ВСТ и Изборне комисије.³

1 <https://www.tanjug.rs/srbija/drustvo/225335/evropski-sud-odbacio-zahtev-za-privremenu-meru-majlata-i-kommenovic/vest>

2 <https://nova.rs/vesti/hronika/ministar-pravde-vujic-podneo-krivicnu-prijavu-protiv-predsednika-vst-stamnekovica-zbog-nesavesnog-rada-u-sluzbi/>

3 https://www.rtv.rs/sr_lat/politika/vujic-ne-iskljucujem-mogucnost-kompletnog-ponavljanja-tuzilackih-izbora_1688869.html

Посматрање изборног процеса и јавни ставови

Посматрачи

- Изборе за изборне чланове ВСТ из реда јавних тужилаца нису посматрале међународне организације, као што је то био случај на изборима 2015. године. Изборе су посматрале четири домаће организације:
 - Јуком је имао посматраче на свих 13 бирачких места и о изборном поступку су сачинили извештај.
 - Удружење судија и тужилаца (УСТ)⁴ је имало посматраче на неким изборним местима. Не постоји јавно доступан извештај о изборима овог Удружења.
 - Форум правника Србије (ФПС), организација блиска Удружењу судија и тужилаца. Имали су посматраче на неколико бирачких места, али не постоји јавно доступан извештај о посматрању избора.
 - Синдикат судске власти. Не постоји јавно доступан извештај ове организације о току избора.
- Јуком је сачинио опсежан извештај под насловом *Налази посматрачке мисије ЈУКОМ-а везани за изборни дан* - који је доступан на <https://yucom.org.rs/>. Из извештаја произилази:
 - Изборни дан протекао је без озбиљних повреда изборног права.
 - Процедура гласања била је у највећој мери у складу са прописима.
 - Тајност гласања није системски нарушена, али су постојали потенцијални ризици. Посматрачка мисија није закључила да

⁴ Удружење судија и тужилаца основано је 2018. године. Председник Удружења је Ненад Стефановић, главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду. Удружење је у једном делу јавности перципирано као GONGO организација. Примера ради, видети: <https://nova.rs/vesti/hronika/stefanovicu-vi-ste-taj-koji-odlazi-struka-zestoko-odgovorila-glavnom-tuziocu-vjt-zbog-saopstenja-njegovog-gongo-udruzenja/> .

је дошло до конкретне повреде тајности гласања, већ је указала на потенцијални ризик.

- Висока излазност указује на висок степен унутрашње мобилизације.
Излазност од 97,1% представља значајан пораст у односу на 2020. годину и указује на снажно интересовање и ангажовање струке
- Резултати посматрачке мисије у потпуности се поклапају са званично објављеним резултатима.
- Проблематичан аспект односио се на понашање појединих посматрача. Уочено је да су представници појединих организација (УСТ, ФПС) у појединим случајевима давали савете бирачким одборима, водили паралелне евиденције или активно учествовали у изборним радњама, што превазилази оквир пасивног посматрања
- Безбедносни инциденти нису утицали на ток гласања.
Пријаве о постављеним бомбама нису довеле до прекида изборног процеса

Јавни ставови

- **Удружење тужилаца Србије (УТС)** је истакло да су се избори одвијали у атмосфери притиска између два блока у ВСТ - један блок близак Врховној јавној тужитељки и други блок близак министру правде. Стога су притисци долазили, како од стране политичке власти, тако и од стране унутрашње хијерархије.⁵
- УТС је у више наврата, како у претходним годинама тако и током законске реформе 2023. године, указивало на недостатке постојећег изборног система за изборне чланове Високог савета тужилаштва. Критике су се превасходно односиле на модел изборних јединица, односно на чињеницу да јавни тужиоци гласају искључиво за кандидате са свог нивоа тужилаштва, а не за све изборне чланове. Према ставу Удружења, такво решење доводи до диспропорције у представљању: више од 400 тужилаца са основног нивоа бира

5 <https://insajder.net teme/tuzilac-ilic-izbori-za-vst-odvijaju-se-u-atmosferi-pritisaka-i-od-politичke-vlasti-i-iznutra-video>

два члана Савета, док истовремено знатно мањи број тужилаца са највишег нивоа – Врховног јавног тужилаштва – има свог посебног представника. Наведено се у критикама означава као структурна неравнотежа у изборном систему, која отвара питање једнакости гласа и пропорционалности представљања.

- Такође, указивано је на изборни инжењеринг који је непосредно претходио изборима.⁶
- **Синдикат судске власти** је коментарисао изборе наводећи да је Удружење Ненада Стефановића добило је статус посматрача и водило паралелне бирачке спискове. Наводе да се то може протумачити као вршење притиска на одређени број тужилаца, јер су то приметили на сваком бирачком месту на којем су били присутни као посматрачи.⁷
- **Председник Србије Александар Вучић** је коментарисао изборе за ВСТ речима: „Ја сам био изненађен када сам прочитао резултате, ти људи су успели упркос пуној контроли, упркос огромној помоћи странаца, да суштински изгубе и у Београду, и у Нишу, и у Крагујевцу, једино су захваљујући оним намештењима у Новом Саду успели да за два гласа, ако се не варам, победе”, рекао је Вучић новинарима приликом отварања деонице Моравског коридора. Оценио је да има тужилаца «који хоће професионално да обавља свој посао» и међу онима који су гласали за кандидате «који су се хвалили да су против државе». «Изненађен сам, јер је стварно велики део, огроман део тужилаца, на страни државе, на страни професије, и срећан сам због тога»⁸.
- **Председник ВСТ Бранко Стаменковић** је након објављених резултата избора изјавио: „Победило је независно тужилаштво.“ Мислим да је ово најбољи могући одговор који је Јавно тужилаштво могло да да након свих напада, и то свакодневних, малтене свакосатних. То су били напади које су јавни тужиоци трпели уназад дуго времена. А ти напади су само посебно интензивирани у последњих неколико месеци.⁹

6 <https://www.insajder.net/teme/prekinuta-sednica-visokog-saveta-tuzilastva-uz-optuzbe-za-izborni-inzenjering-zagorka-dolovac-ovaj-performans-olicenje-farisejstva-video>

7 <https://n1info.rs/vesti/posmatrac-na-izborima-za-vst-stefanovicevo-udruzenje-vodilo-parallelne-spis-kove-to-je-pritisak/>

8 <http://www.nspm.rs/hronika/aleksandar-vucic-ceo-moravski-koridor-gotov-do-septembra-2026.html>

9 <https://vreme.com/vesti/stamenkovic-o-izborima-za-vst-pobedilo-je-nezavisno-tuzilastvo/>

- Главни јавни тужилац Вишег јавног тужилаштва у Београду **Ненад Стефановић** коментаришући изборе изјавио је да врховна јавна тужитељка Загорка Доловац задржава привид утицаја, али да је изгубила легитимитет струке.¹⁰
- Из наведених јавних реакција произилази да је изборни процес био не само правно, већ и политички осетљив. Иако су Јуком-ови посматрачи указивали на одсуство озбиљних повреда изборног права, јавни дискурс је изборе поставио у шири контекст питања легитимитета, утицаја и унутрашњих односа у јавнотужилачкој организацији.

Реаговања на наводе да је БИА утицала на резултате поновљених избора

- ВСТ је обавестио јавност да је након запримања додатног материјала у вези са тврдњама о позивању тужилаца од стране припадника БИА изнетим на седници дана 27.02.2026. године, доставио материјал ради оцене чињеничног стања Јавном тужилаштву за организовани криминал.
- **Удружење тужилаца Србије** истакло је да нема разлога да се не верује таквим тврдњама, те да је потребно предузети радње ради утврђивања евентуалног постојања кривичног дела. Такође, истакнуто је и да треба извршити надзор рада БИА у погледу таквих тврдњи, али и то да је важно да сами тужиоци штите своја изборна права.¹¹
- **Удружење судија и тужилаца демантује** тврдње о постојању паралелних спискова и утицаја на јавне тужиоце.¹²
- **Председник Демократске странке** и народни посланик Срђан Миливојевић поднео је Врховном јавном тужилаштву дана 02.03.2026. године кривичну пријаву против Владимира Орлића, директора БИА због сумње да су извршили кривично дело Злоупотреба службеног положаја.¹³

10 <https://insajder.net/prenosimo/stefanovic-o-izborima-za-vst-dolovac-zadrzava-privid-utica-ja-ali-je-izgubila-legitimitet-struke>

11 <https://www.insajder.net/vesti/komlen-nikolic-nema-razloga-da-se-ne-veruje-vrhovnoj-tuziteljki-o-sastanku-u-bia-ocekujem-da-zaista-nesto-preduzme-i-da-vidimo-da-li-tu-ima-ima-elemenata-krivnog-dela> и <https://www.danas.rs/vesti/drustvo/tuzilac-ilic-o-sastanku-u-bia/>

12 <https://www.danas.rs/vesti/drustvo/tuzilac-ilic-o-sastanku-u-bia/>

13 <http://www.nspm.rs/hronika/n1-srdjan-milivojevic-podneo-krivicnu-prijavu-protiv-direktora-bia-vladimira-orlica-zbog-zloupotrebe-sluzbenog-polozajavrsenjem-nedozvoljenog-pritiska-na-tuzioce.html>

Улога Уставног суда

Ови избори представљају први изборни циклус након уставних амандмана из 2022. године у којем је систем правних лекова пред Уставним судом у поступку избора изборних чланова Високог савета тужилаштва заиста био активиран и више пута примењен. У том оквиру, Уставни суд је најпре одлуком VIIIY-265/2025 поништио одлуке Високог савета тужилаштва о одбијању приговора и тиме отворио пут за понављање гласања на појединим бирачким местима, затим је одлуком VIIIY-7/2026 одбацио жалбе кандидата изјављене против спроведбеног акта донетог у извршењу те одлуке, да би потом одлуком VIIIY-27/2026 усвојио жалбе кандидата и наложио Високом савету тужилаштва да без одлагања објави коначне резултате гласања и донесе одлуку којом констатује избор чланова Савета. Иако су све наведене одлуке у извесној мери биле предмет критичког преиспитивања у стручној јавности, последња одлука је посебно отворила питање граница надлежности Уставног суда у овом поступку. Наиме, иако је његова надлежност за одлучивање о повредама изборног права неспорна, поставило се питање да ли је у конкретном случају Суд изашао из оквира класичне контроле законитости изборних радњи и преузео активнију процесну улогу у самом окончању изборног поступка.

Искуство овог изборног циклуса указује на **потребу прецизнијег нормативног уређења односа између изборног поступка и уставносудске контроле**, како би се избегле недоумице у погледу домета правне заштите и улоге појединих институција у окончању изборног процеса.

Позадина у којој се избори одвијају

Поред унутрашње подељености у ВСТ, која је у појединим моментима довела и до блокаде одлучивања, избори су се одвијали и у условима изражене политичке осетљивости, што је чинило шири контекст у којем је изборни поступак спровођен.

У време спровођења изборног поступка, Народна скупштина усвојила је законске измене које се односе на сет тужилачких закона у јавности познатијих као „Мрдићеви закони“ с обзиром да су предложени од стране

народног посланика Угљеше Мрдића. Предлог закона наишао је на критику од стране професионалних удружења,¹⁴ колегијума Врховног јавног тужилаштва¹⁵ и колегијума Јавног тужилаштва за организовани криминал.¹⁶

Усвајање ових прописа било је праћено јавним и међународним реакцијама, укључујући и оцене представника Европске уније. Иако су закони на крају ступили на снагу, сам законодавни процес додатно је појачао перцепцију политичке осетљивости у којој су се одвијали избори за чланове ВСТ. Наводи о утицају БИА на резултате поновљених гласања говоре у прилог овој тврдњи.

Спроведени избори представљају пети изборни циклус за тело које је Уставом установљено као гарант самосталности јавног тужилаштва. У претходним циклусима постојало је очекивање да ће избори за чланове овог органа бити преваходно институционалног и професионалног карактера, уз минималан утицај ширег политичког контекста. Међутим, избори одржани 2025. године протекли су у амбијенту појачане политичке осетљивости и изражене професионалне поларизације, што их у одређеним аспектима приближава изборном циклусу из 2011. године, одржаном након општег избора јавних тужилаца и у условима значајних институционалних преиспитивања.

Имајући у виду сам ток изборног поступка, институционалне реакције које су га пратиле, као и атмосферу која је изборима претходила и уследила након њих, избори за изборне чланове Високог савета тужилаштва 2025. године показали су да питање функционисања и легитимитета органа, који треба да гарантује самосталност јавног тужилаштва, остаје осетљиво институционално питање, изложено политичким и унутрашњим институционалним утицајима. Даљи развој и стабилност овог тела зависиће не само од јасноће и доследности нормативног оквира, већ и од степена унутрашњег професионалног поверења и неговања вредности владавине права.

14 <https://uts.org.rs/saopstenje-izmene-zakona-o-javnom-tuzilastvu/>

15 <http://www.vrhovnojt.gov.rs/ci>

16 <https://insajder.net/vesti/kolegijum-tok-amandman-moze-dovesti-do-potpune-blokade-postupanja-u-krivicnim-postupcima>

uts.org.rs